

IJburg blok 23 & 24

Amsterdam

Architekten Cie., Dick van Gameren, VMX (blok 23)
Meyer en Van Schooten, Claus en Kaan, ANA (blok 24)

New Open Space in Housing Ensembles

Blok 23, zicht vanaf het terras aan de gracht
Block 23, view from the terrace by the canal

Blok 24, de Sanne Sanneshof
Block 24, the Sanne Sanneshof

Nieuwe open ruimte in het woonensemble

Blok / Block 23**Coördinerend architect /**

Coordinating architect

De Architecten Cie.**Uitvoerend architecten /**

Project architects:

De Architecten Cie. (23-A),**Dick van Gameren architecten**

(23-B1) en

VMX architects (23-B2)**Opdrachtgever / Client:** Consortium

van ontwikkelaars en woningbouw-

vereniging / Consortium of develop-

pers and housing association

Ontwerp / Design: 2000**Uitvoering / Realization** 2004-2005**Totaal aantal woningen /**

Total number of dwellings: 139

23-A: buiten beschouwing gelaten /

not discussed

23-B1: 82

23-B2: 57

Woningtypes / Dwelling types:

23-B1: Eengezinswoningen,

maisonnettes, appartementen /

Single-family dwellings,

maisonnettes, apartments

23-B2: Eengezinswoningen,

maisonnettes, appartementen,

penthouses / Single-family

dwellings, maisonnettes,

apartments, penthouses

Marktsegment / Market segment

23-B1: Combinatie koop en huur /

Combination of owner-occupied

and rental properties

23-B2: Koop / Owner-occupied

properties

Overige functies / Other functions:

Commerciële ruimtes (Blok 23-B1)

/ Commercial spaces (Block 23-B1)

Parkeeroplossing / Parking solution:

23-B1: gemeenschappelijke

parkeergarage / Communal under-

ground car park

23-B2: gemeenschappelijke

parkeergarage in combinatie met

parkeren op verdiepingen hoogbouw

met autolift; tevens parkeren op

openbare straat / Communal under-

ground car park and upper-level

parking via carlift; parking on public

street

Eigendom en beheer binnengebied /

Ownership and management of

inner area: Gemeente / Municipality

Afsluitbaarheid binnengebied /

Secure inner area: Nee / No

Binnengebied onderdeel van een**doorlopende route / Inner area part**

of a through-route: Ja / Yes

De uitbreidingswijk IJburg, aan de oostkant van Amsterdam, bestaat uit zeven kunstmatige eilanden. Eén daarvan, het grootste, is Haveneiland. De blokken op Haveneiland west zijn ontwikkeld door consortia van opdrachtgevers en ontwikkelaars/bouwers. Voor elk blok is een coördinerend architect aangesteld die samen met andere bureaus, ook de uitwerking voor zijn rekening neemt. Deze strategie bleek duur en tijdrovend, zodat in het later ontwikkelde Haveneiland oost gekozen is voor één uitvoerende architect per blok. Na de economische recessie van begin van de 21e eeuw moest de ontwikkeling van Haveneiland west immers drastisch worden bijgesteld.

Het stedenbouwkundig plan voor IJburg is gemaakt door Felix Claus, Frits van Dongen en Ton Schaap. Dit voorziet op Haveneiland in een raster van straten, waar-tussen rechthoekige blokken ontstaan met een lengte van 175 m en een breedte die varieert van 90 tot 70 m. Het raster van blokken en straten is doorsneden door een gracht.

Wezenlijk kenmerk van de grondlegger is dat het binnenterrein van de blokken tot het publieke domein behoort. De organisatie van de binnengebieden is een primaire ontwerpogave. De bouwblokken moeten dus geopend zijn, de binnenhoven verbonden met de omliggende straten. De voorgeschreven woningdichtheid is zo hoog dat het binnengebied van de blokken voor een deel bebouwd moet worden. Hierdoor ontstaan binnen één blok gevarieerde en gedifferentieerde publieke ruimten. Het oorspronkelijke idee om de binnenterreinen 's avonds af te sluiten, stuitte op bezwaren van ontwikkelaars die problemen voorzagen met het beheer.

Rond alle blokken (behalve aan de IJburglaan) is een strook van 1,2 m voorzien, die door de bewoners kan worden gebruikt om de stap van publiek (de straat) naar privé (de woning) minder abrupt te maken. Het parkeren dient grotendeels op eigen terrein te gebeuren. Vrijwel overall resulteert dit in parkeerkelders. Een opvallende uitzondering vormt het blok van VMX, dat over een autolift beschikt.

Blok 23

Coördinerend architect van blok 23 is de Architecten Cie. Dit bureau is ook verantwoordelijk voor de uitwerking van een van de drie deelplannen. De andere twee zijn uitgevoerd door Dick van Gameren architecten en door VMX architecten.

De gracht die Haveneiland west doorkruist, snijdt ook door blok 23. In het oorspronkelijke plan was door middel van bruggen toch één binnengebied gemaakt, maar door de herontwikkeling is het deel van de Architecten Cie. feitelijk gescheiden van de deelplannen van Van Gameren en VMX.

Die laatste twee omsluiten een met enkele bomen beplant grasveld, waartoe ze zich echter zeer verschillend verhouden. In het deelplan van Van Gameren, een haakvormig gebouw, liggen de woningen aan weerszijden van een binnenstraat. De woningen aan de binnenzijde van de haak hebben een achtertuin, die via een trappetje toegang biedt tot het lager gelegen plantsoen met gras en bomen. De woningen aan de buitenzijde van de haak hebben geen buitenruimte.

De korte poot van het haakvormige volume is met acht lagen beduidend hoger dan het lange gebouwdeel, dat slechts drie lagen telt. Oorspronkelijk waren hier duurdere woningen gepland, maar na de herontwikkeling zijn het juist de sociale huurwoningen die het riante uitzicht hebben op het IJ. Ook de penthouses op de

The suburban district IJburg, to the east of Amsterdam, consists of seven artificial islands. One of them, the biggest, is Haveneiland. The blocks on Haveneiland West were developed by syndicates of clients and developers/builders. Each block has a coordinating architect who, in conjunction with the other offices, is responsible for the development. Because this strategy proved to be expensive and time-consuming, the later development of Haveneiland East worked with a single project architect per block. After all, the economic recession of the early 21st century called for drastic changes to the development of Haveneiland West.

The urban design for IJburg was drawn up by Felix Claus, Frits van Dongen and Ton Schaap. It has filled Haveneiland with a grid of streets, framing rectangular blocks measuring 70 to 90 m in width by 175 m in length. The grid of blocks and streets is bisected by a canal.

One key feature of the footprint area is that the blocks' enclosed courtyard serves as a public space. In fact, the layout of the internal spaces was paramount in the design brief. In other words, the blocks had to be opened up and the inner courtyards connected with the adjacent streets. The prescribed housing density was so high that it necessitated construction on part of the blocks' internal spaces. This has led to a range of different public spaces within a single block. The original plan to close the internal spaces in the evening met with opposition from developers who anticipated management problems.

Apart from the elevations along IJburglaan, all blocks are framed by a 1.2-m strip, which eases the transition from public (the street) to private (the home) for the residents. Parking is largely restricted to private property, which has resulted almost everywhere in underground car parks. A notable exception is the VMX-designed block, which has a car lift.

Block 23

The coordinating architect for Block 23 is the Architecten Cie. This office is also responsible for developing one of the three sector plans. The other two were done by Dick van Gameren architecten and by VMX architects.

The canal bisecting Haveneiland West also cuts through Block 23. The original plan used bridges to create a single internal space, but following the redevelopment the section taken on by the Architecten Cie. has to all intents and purposes been separated from the areas designed by Van Gameren and VMX.

The latter two both enclose a lawn dotted with trees, although they do so in entirely different ways. The section by Van Gameren, an L-shaped building, has homes on either side of an inner street. The homes along the inside of the L-shape have back gardens, from which steps lead to a lower-level public garden with grass and trees. The homes along the outside of the L-shape have no outdoor area.

At eight storeys, the shorter leg of the L-shaped structure is significantly taller than its longer leg, which has only three storeys. Originally, this had been earmarked for more expensive homes, but following the redevelopment the council houses were given the splendid view across the IJ waterfront. Even the penthouses on the top floor are social housing units. They lend the high-rise its distinctive, castle-like profile.

In some respects, VMX's plan is the opposite of that of Van Gameren. It is a closed rectangle with a strip of gardens bordering on the public garden, which mediates between the individual homes and the public internal space. The front doors are on the outside. The VMX plan also has a taller element: the north-western end of the building, which has eight storeys. Its bottom storey contains the parking spaces for the low-rise residents. On each of the other levels of the high-rise six parking spaces are available next to the apartments. They are

Blok / Block 24

Coördinerend architect /

Coordinating architect

Meyer en Van Schooten architecten

Uitvoerend architecten /

Project architects:

Meyer en Van Schooten architecten

(24-1 & 24-3),

Claus en Kaan architecten (24-2;

24-4 & 24-5),

ANA architecten (24-6)

Opdrachtgever / Client: Consortium

van ontwikkelaars en woningbouw-

vereniging / Consortium of develop-

ers and housing association

Ontwerp / Design: 1999-2005

Uitvoering / Realization: 2004-2006

Totaal aantal woningen /

Total number of dwellings: 180

24-1: 22

24-2: 12

24-3: 58

24-4: 24

24-5: 30

24-6: 34

Woningtypes / Dwelling types:

24-1: Appartementen, penthouses /

apartments, penthouses

24-2: Eengezinswoningen /

Single-family dwellings

24-3: Eengezinswoningen, apparte-

menten, penthouses / Single-family

dwellings, apartments, penthouses

24-4: Eengezinswoningen /

Single-family dwellings

24-5: Eengezinswoningen, praktijk-

woningen, appartementen / Single-

family dwellings, combined home-

and-surgery units, apartments

24-6: Ouderenwoningen /

Accommodation for the elderly

Marktsegment / Market segment:

24-1: Koop / Owner-occupied

properties

24-2: Beleggershuur / Investment

mortgage

24-3: Combinatie koop en huur /

Combination of owner-occupied

and rental properties

24-4: Beleggershuur / Investment

mortgage

24-5: Koop / Owner-occupied

properties

24-6: Huur / Rental properties

Overige functies / Other functions:

Commerciële ruimtes (blok 24-5) /

Commercial Spaces (blocks 24-25)

Parkeeroplossing / Parking solution:

24-1: Openbare straat / Public street

24-2: Garage op eigen terrein /

Private garage

24-3: Gemeenschappelijke parkeer-

garage / Communal underground

car park

24-4: Openbare straat / Public street

24-5: Gemeenschappelijke parkeer-

garage / Communal underground

car park

24-6: Gemeenschappelijke parkeer-

garage / Communal underground

car park

Eigendom en beheer binnengebied /

Ownership and management of

inner area: Gemeente / Municipality

Afsluitbaarheid binnengebied /

Secure inner area: Nee / No

Binnengebied onderdeel van een

doorlopende route? / Inner area part

of a through-route? Ja / Yes

hoogste verdieping zijn sociale huurwoningen. Het hoge bouwdeel heeft een kenmerkend, op een kasteeltoren gelijkend profiel.

Het deelplan van VMX is in zekere zin omgekeerd aan dat van Van Gameren. Het is een gesloten rechthoek met een strook tuinen aan het plantsoen die bemiddelt tussen de individuele woningen en het openbare binnengebied. De voordeuren zijn aan de buitenkant. Ook het plan van VMX kent een hoger deel, de noordwestelijke kop van het gebouw die acht lagen telt. De onderste laag hiervan bevat de parkeerplaatsen voor de bewoners van de laagbouw. Op de overige verdiepingen van het hogere bouwdeel zijn naast de appartementen zes parkeerplaatsen per verdieping beschikbaar, die met een auto-lift worden bediend. De lift loopt door tot de zesde verdieping.

In tegenstelling tot het gebouw van Van Gameren, waar gekozen is voor baksteen in twee tinten rood en bruin, is dat van VMX nagenoeg zwart van kleur. De eerste verdieping is voorzien van woningbrede glaspanelen, terwijl het daar tegenover liggende laagbouwdeel van Van Gameren een gesloten, met ramen geperforeerde baksteengevel laat zien.

Blok 24

Blok 24 ligt naast blok 23 en heeft ruwweg dezelfde karakteristieken. Ook hier deelt de gracht het binnengebied in twee delen. Maar hier is het wel gelukt om de delen aan weerszijden van het water met een brug tot één territorium te smeden.

Het coördinerende architectenbureau is Meyer en Van Schooten. De andere twee bureaus die bij blok 24 zijn betrokken, zijn Claus en Kaan architecten en ANA architecten.

Het blok is opgebouwd uit zes deelprojecten: op de kop staat een U-vormig gebouw van Meyer en Van Schooten, met parkeerplekken op het binnenterrein. In het middendeel staan twee projecten van Claus en Kaan. Het ene bestaat uit twee rijen eengezinshuizen met tuinen ertussen; het andere uit een rij huizen met achter de tuin een garage.

Aan de overkant van de gracht staat hoogbouw van Meyer en Van Schooten, ouderenhuisvesting van ANA en nog een woonblok van Claus en Kaan.

Tussen deze laatste drie projecten ligt een vierkant plein dat als publiek verblijfsgebied dienst doet. Het is met een brug verbonden met de hof aan de overzijde van de gracht (Adriaan Ditvoorsthof), waaraan de garages van de huizen van Claus en Kaan liggen, maar die vooral wordt gebruikt als speelplek door de buurtkinderen.

accessible by a car lift that reaches up to the sixth floor.

In contrast to the Van Gameren building, which has been executed in brick in two shades of red and brown, the VMX building is virtually black. The first floor has glass panels along the width of the façade, whereas Van Gameren's low-rise across the street offers a closed, brick façade, perforated with windows.

Block 24

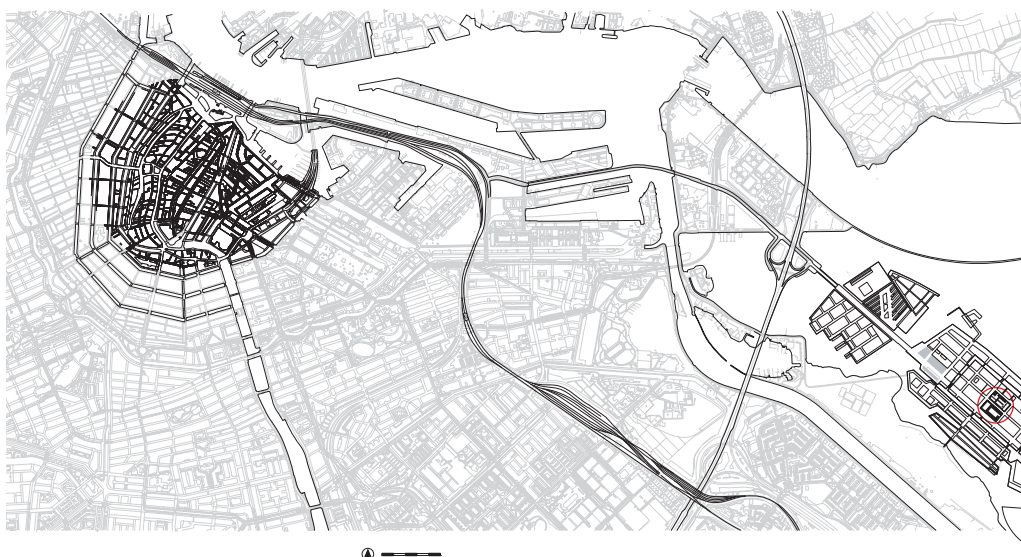
Block 24 is situated next to Block 23 and has roughly the same characteristics. Here, too, the canal bisects the internal space. However, the attempt to bridge the areas on either side of the water and forge them into a single territory did prove successful here.

The coordinating architecture firm here is Meyer en Van Schooten. The other two offices involved in Block 24 are Claus en Kaan architecten and ANA architecten.

The block is made up of six subprojects: at one end is a U-shaped building by Meyer en Van Schooten, with parking spaces in the inner courtyard. The middle section features two projects by Claus en Kaan. One consists of two rows of single-family dwellings interspersed with gardens; the other of a row of houses with a garage at the back of the garden.

Across the canal are high-rises by Meyer en Van Schooten, accommodation for the elderly by ANA and another housing block by Claus en Kaan.

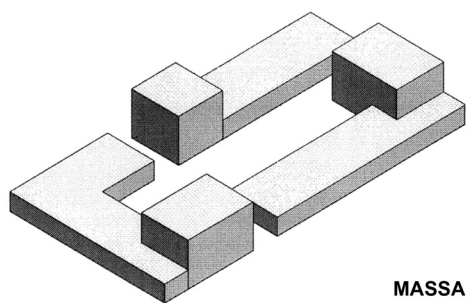
Amids the latter three projects lies a square plaza. A bridge connects this public area to the courtyard across the canal (Adriaan Ditvoorsthof). This courtyard abuts the garages of the houses designed by Claus en Kaan and has been appropriated by local children as a play area.

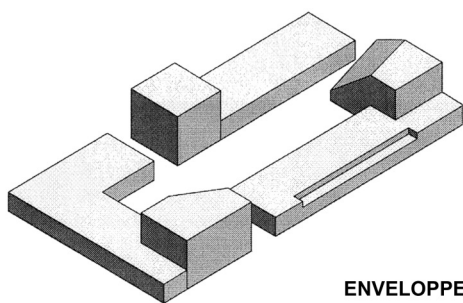
Situering ten opzichte van de binnenstad
Location in relation to the city centre

Oorspronkelijk masterplan van de Architecten Cie. voor blok 23
Original masterplan for Block 23 by De Architecten Cie.

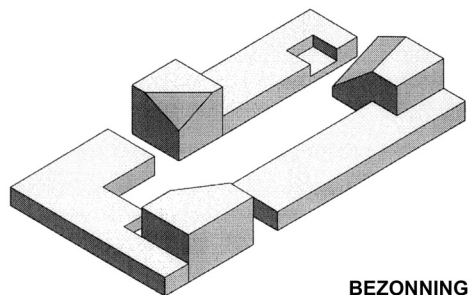
Mogelijke secundaire routes door de verschillende blokken
Possible secondary routes through the various blocks

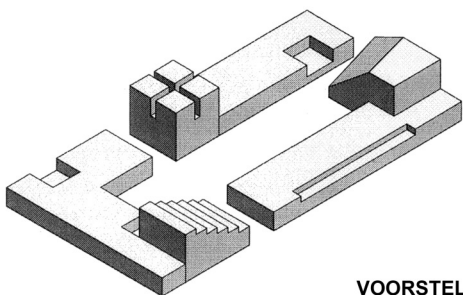
MASSA

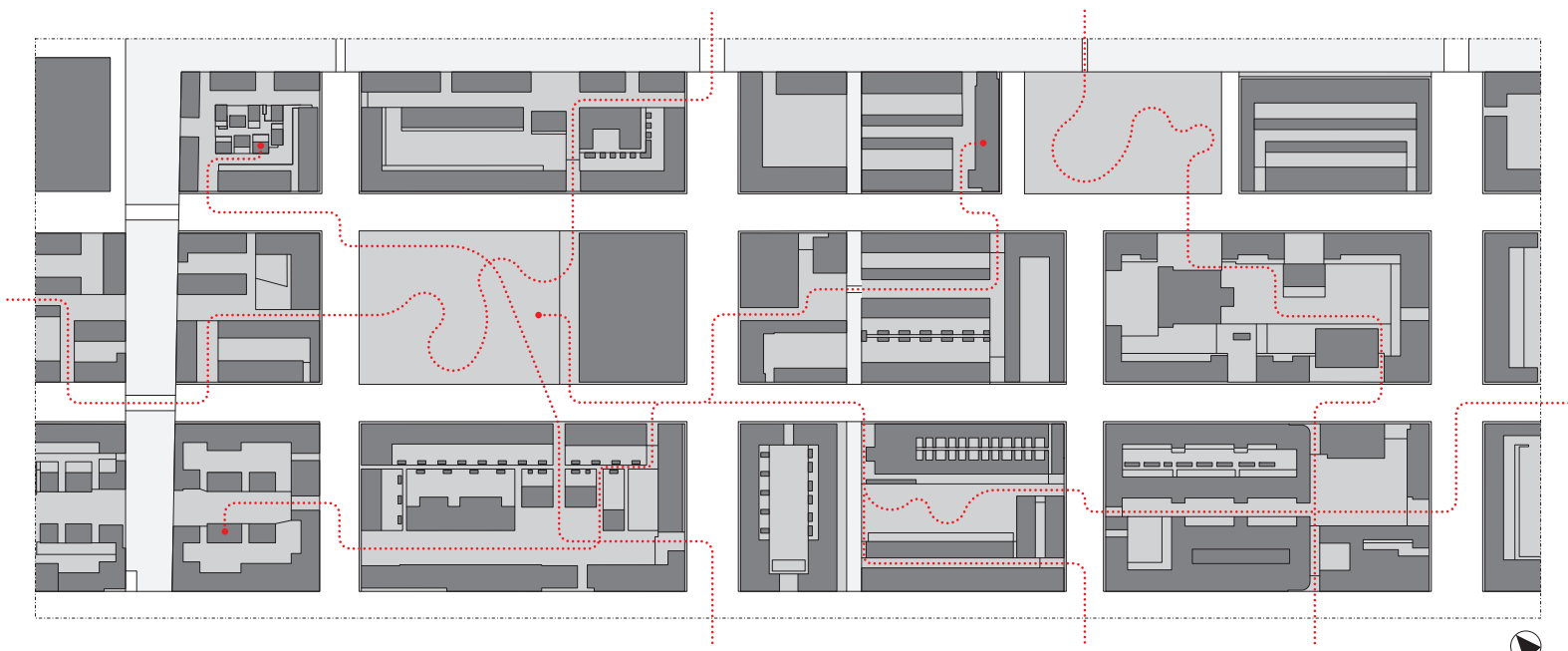
ENVELOPPE

BEZONNING

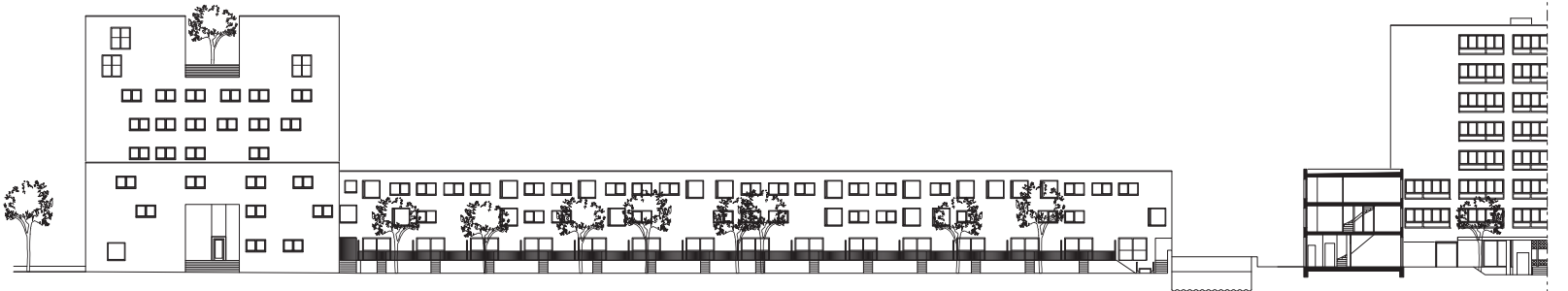

VOORSTEL

0 5 10 20m

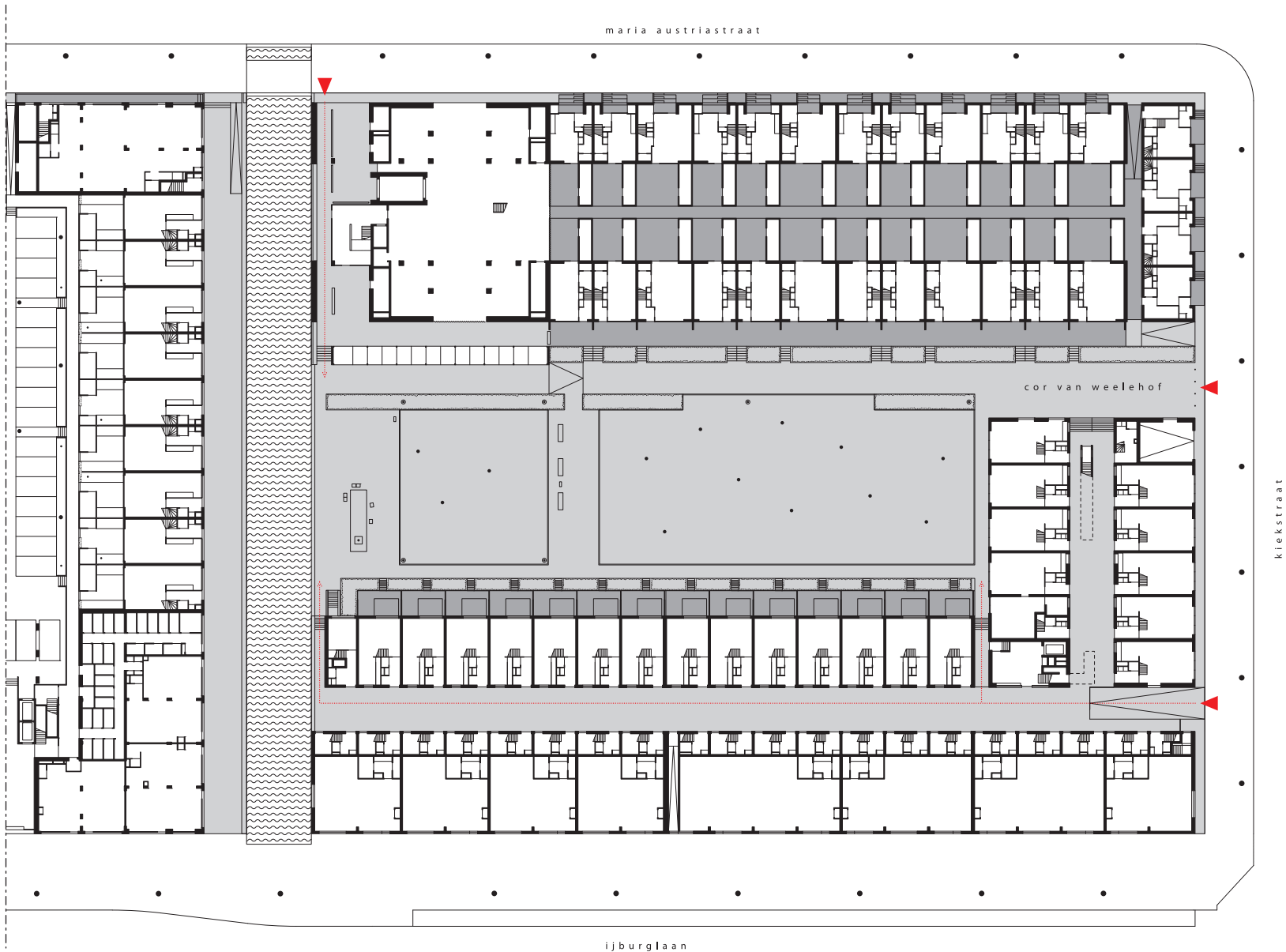

0 5 10 20m

Dwarsgevels en doorsneden blok 23
Diagonal elevations and sections
Block 23

Begane grond blok 23
Ground floor Block 23

Langsgevels en doorsneden blok 23
Long elevations and sections
Block 23

kiekstraat

**Hoek Maria Austriastraat /
Kiekstraat**
Corner of Maria Austriastraat and
Kiekstraat

**Toegang tot de Cor van Weelehof
vanuit de Kiekstraat**
Entrance to Cor van Weelehof from
Kiekstraat

**Zicht op blok 23A aan de overzijde
van de gracht, ontwerp de Archi-
tekten Cie.**
View of Block 23A across the canal,
design by De Architecten Cie

**Overzicht van de Cor van
Weelehof**
Overview of Cor van Weelehof

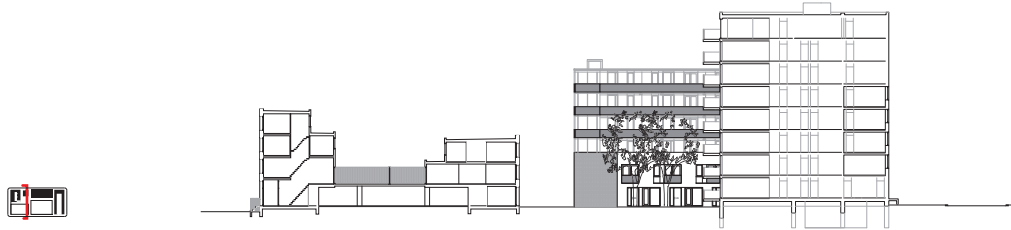
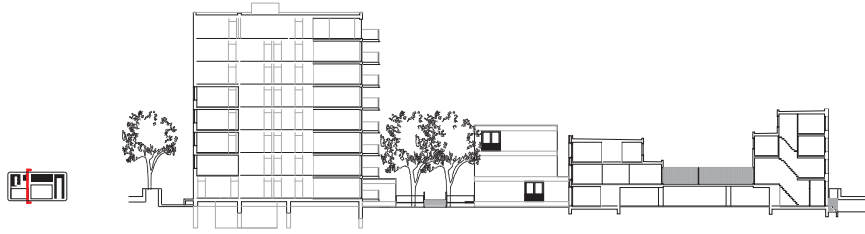

**De achtertuinten van blok 23B1
aan de Cor van Weelehof**
The back gardens of Block 23B1
along Cor van Weelehof

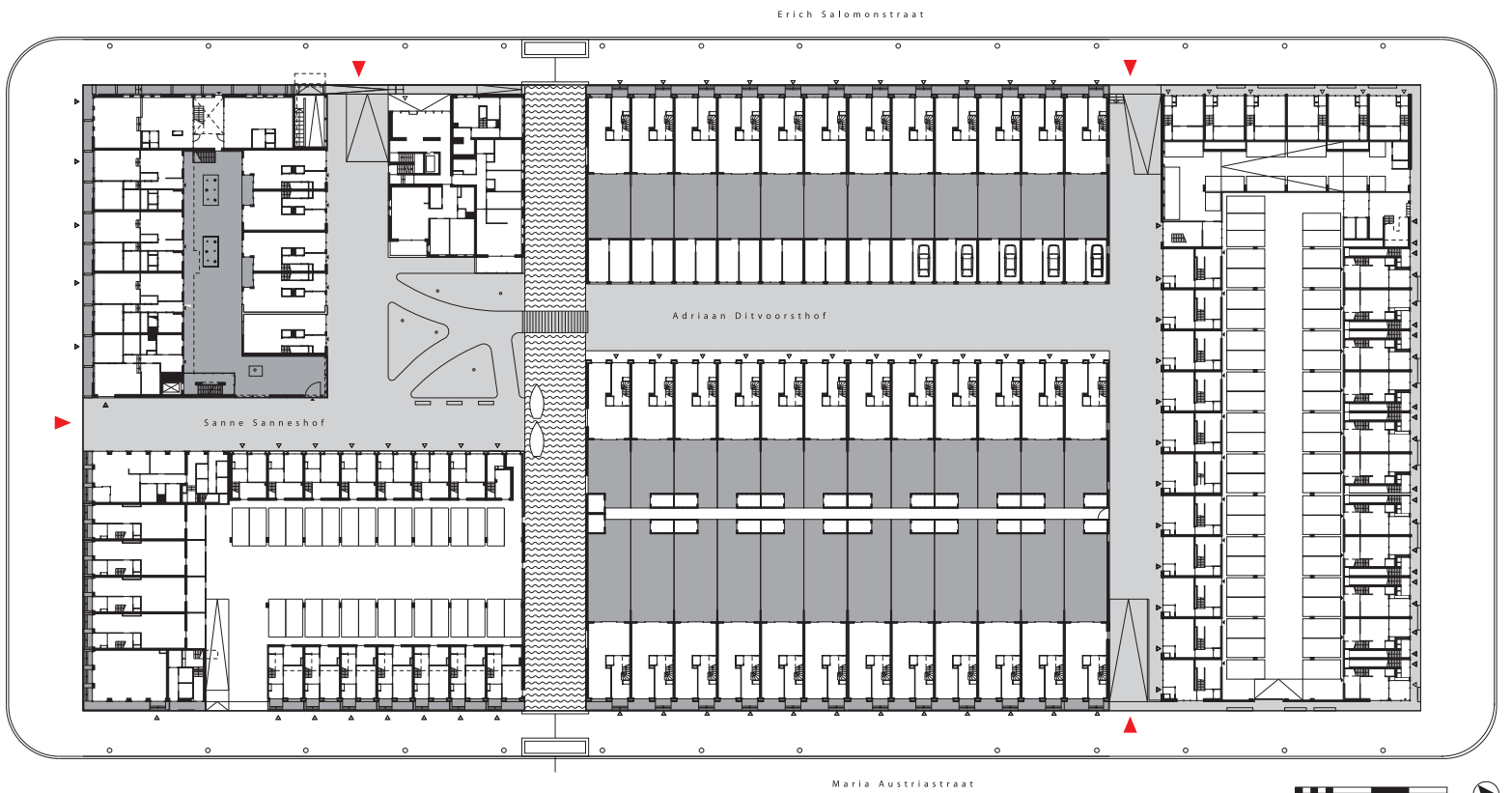
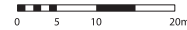
**De voortuinen en toegangen van
blok 23B2 aan de Cor van
Weelehof**
The front gardens and entrances of
Block 23B2 along Cor van Weelehof

Gevels en doorsneden
Façades and sections

Begane grond blok 24
Ground floor Block 24

Maria Austriastraat

Ingang vanaf de Diemerparklaan tot de Sanne Sanneshof
Entrance to Sanne Sanneshof from Diemerparklaan

Brug tussen Sanne Sanneshof en Adriaan Ditvoorsthof
Bridge connecting Sanne Sanneshof and Adriaan Ditvoorsthof

Hoek Diemerparklaan/Maria Austriastraat
Corner of Diemerparklaan and Maria Austriastraat

Ingang vanaf de Erich Salomonstraat tot de Sanne Sanneshof
Entrance to Sanne Sanneshof from Erich Salomonstraat

De gracht door blok 23 en 24
The canal bisecting Blocks 23 and 24

